

Олександр ТОЛОЧКО,

проректор з навчальної роботи Національної академії прокуратури України, державний радник юстиції 3 класу, кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України

ГУМАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ ЕКСТРАДИЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Ключові слова: права людини; екстрадиція; практика Європейського суду з прав людини із питань екстрадиції; гуманізація кримінально-процесуальних інститутів.

Визнання прав і свобод людини, справедливості та миру становлять основу гуманістичних цінностей. Розвиваючись, суспільство прагне до реального їх впровадження в усі сфери життєдіяльності, що можливо забезпечити лише через законодавство.

Кримінальне провадження та всі його інститути не можуть залишатися осторонь світових гуманізаційних процесів. Такий підхід безпосередньо стосується усіх інститутів міжнародного співробітництва як невід'ємної складової вітчизняного кримінального провадження, що регулюється міжнародно-правовими нормами.

Нормативне закріплення різних форм міжнародного співробітництва у кримінальному процесуальному законодавстві відбулося порівняно нещодавно з урахуванням європейських правових стандартів, сформульованих у праві Ради Європи та практиці Європейського суду з прав людини. Про це зазначалося в роботах А. Буркова, Д. Гом'єн, О. Дев'ятової, О. Дроздова, Ю. Зайцева, О. Капліної, В. Лутковської, Д. Макбрайда, В. Малярєнка, Д. Мердока, В. Паліюка, П. Рабиновича, Микеле де Сальвіа, Е. Сванідзе, В. Туманова, С. Шевчука та інших. На жаль, комплексних досліджень щодо відповідності міжнародно-правовим стандартам вітчизняного процесуального інституту міжнародної правової допомоги не проводилося, хоча це – основна складова його подальшої гуманізації. Тому метою статті є дослідження проблематики видачі (екстрадиції) осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. Особливо це стосується положень Кримінального проце-

суального кодексу України (КПК України), в яких ідеться про відмову у видачі осіб зі спеціальним статусом. Таким особам загрожує порушення їхніх прав, гарантованих міжнародними договорами України у гуманітарній сфері, зокрема: Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (Конвенція 1950 року); Конвенцією про статус біженців 1951 року (Конвенція 1951 року); Конвенцією проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 року (Конвенція 1984 року); Європейською конвенцією про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню 1996 року (Конвенція 1996 року); іншими міжнародними договорами про захист прав людини.

Відповідно до ч. 2 ст. 589 КПК України особа, якій надано статус біженця, статус особи, яка потребує додаткового захисту, або їй надано тимчасовий захист в Україні не може бути видана державі, біженцем з якої вона визнана, а також іноземній державі, де її здоров'ю, життю або свободі загрожує небезпека за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань, крім випадків, передбачених міжнародними договорами України. Важливим є розуміння такого оціночного поняття, як «загроза небезпеки за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань». Змістовне розуміння зазна-

чених вище загроз міститься у рішеннях Європейського суду з прав людини (Європейський суд) [1].

По-перше, поведження з особою в країні, до якої вона видається, кваліфікується як порушення ст. 3 Конвенції 1950 року.

По-друге, доведення такого поведження припускається з урахуванням оцінки ситуації у країні з захистом прав людини, яка міститься у звітах відомих правозахисних організацій.

Так, у справі «Салах Шиих проти Нідерландів» (заява №1948/04, рішення від 11 січня 2007 року) [2] Європейський суд вважає за необхідне оцінювати поведження з особою, яка підлягає екстрадиції, та ситуацію, що склалася в країні стосовно захисту прав людини. Європейський суд вказує: поведження із заявником до його виїзду з Сомалі може бути розцінене як нелюдське відповідно до ст. 3 Конвенції 1950 року. Члени клану його били, грабували, залякували, змушували виконувати примусову працю, а також вбили батька і зґвалтували сестру. Тобто порушуються права представників меншин. На сьогоднішню ситуацію суттєво не відрізняється від тієї, яка існувала на момент, коли він залишив країну.

У справі «Сааді проти Італії» (заява №37201/06, рішення від 28 лютого 2008 року) [3] Європейський суд урахував доповіді Міжнародної Амністії і Хьюман Райтс Вотч про численні й систематичні випадки тортур і жорстокого поведження стосовно осіб, обвинувачених за законом про попередження тероризму від 2003 року, в Тунісі. Зокрема, використовували такі види катувань, як: повішання; погрози зґвалтування; застосування електричного струму; занурення голови у воду; побиття. Ці дії, безумовно, досягають рівня жорстокості, необхідного для кваліфікації їх за ст. 3 Конвенції 1950 року. Заяви про жорстоке поведження не розслідуються компетентними органами Тунісу, а зізнання, отримані під примусом, використовуються для винесення обвинувального вироку. Беручи до уваги авторитет і репутацію зазначених вище міжнародних правозахисних організацій, серйозність дослідження, за допомогою якого було складено звіт, а також той факт, що вони містять однакову інформацію і що ці висновки підтверджуються іншими джерелами, Європейський суд не має сумніву щодо їх правдивості. Більше того, деякі акти тортур мали місце у той час, коли жертви перебували в поліцейських ізоляторах чи утримувались під вартою в приміщенні Міністерства

внутрішніх справ. У даному випадку наявні серйозні підстави вважати: існує реальний ризик того, що заявник зазнає поведження, яке суперечить ст. 3 Конвенції 1950 року, якщо він буде висланий до Тунісу.

У справі «Рябикін проти Росії» (заява №8320/04, рішення від 19 червня 2008 року) [4] Європейський суд зазначив, що дані об'єктивних джерел вказують на вкрай незадовільні умови утримання під вартою, а також жорстоке поведження і тортури, що є предметом занепокоєння всіх спостерігачів у Туркменістані. Інформації про ситуацію з правами людини в Туркменістані, зокрема ситуацію в місцях позбавлення волі, недостатньо, до того ж складно перевірити її достовірність, враховуючи характер наявного у країні політичного режиму, який характеризується як «один із найбільш репресивних і закритих у світі». Доцільно також враховувати систематичні відмови влади Туркменістану у дозволах на проведення перевірок місць позбавлення волі міжнародними чи неурядовими спостерігачами. Тому доля в'язнів досить часто невідома навіть членам їхніх сімей.

У рішеннях Європейського суду, винесеному в справі «Абдолхані та Каріміна проти Туреччини» (заява №30471/08, рішення від 22 вересня 2003 року) [5], зазначається, що, за даними доповіді Служби переселення Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (Служба переселення УВКБ ООН), страта членів Організації моджахедів іранського народу в Ірані, а також позасудові розправи з ними в зарубіжних країнах відбуваються систематично. У зв'язку з цим Служба переселення УВКБ ООН посилається на прес-реліз Міжнародної Амністії від 7 вересня 2006 року, відповідно до якого прихильник Організації моджахедів іранського народу помер за нез'ясованих обставин в іранській в'язниці. Згідно з прес-релізом Міжнародної Амністії від 20 березня 2008 року інший член Організації моджахедів іранського народу помер у в'язниці 30 жовтня 2008 року також за підозрілих обставин. Європейський суд вказує на наявність серйозних підстав вважати, що колишніх або нинішніх членів і прихильників Організації моджахедів іранського народу можуть убивати або піддавати жорстокому поведженню в Ірані. У Служби переселення УВКБ ООН є вагомі підстави вважати, що існує ризик порушення прав заявників відповідно до ст. 3 Конвенції 1950 року в разі повернення до Ірану у зв'язку з їхніми політичними поглядами.

У справі «З.Н.С. проти Туреччини» (заява №21896/08, рішення від 19 січня 2010 року) [6] Європейський суд, зі свого боку, повинен приділити належну увагу висновку Служби переселення УВКБ ООН щодо тверджень заявниці про ризики, які можуть виникнути у разі повернення до Ірану. Європейський суд зазначає, що під час інтерв'ю працівників Служби переселення УВКБ ООН із заявницею стало можливим перевірити достовірність її побоювань та оцінки обставин в Ірані. У результаті було встановлено: заявниця ризикує зазнати переслідувань у країні походження. Зважаючи на оцінку Служби переселення УВКБ ООН, Європейський суд визнав, що існують вагомі підстави для ризику, що її права, передбачені ст. 3 Конвенції 1950 року, будуть порушені з огляду на віросповідання заявниці в разі повернення до Ірану. Отже, Європейський суд дійшов висновку, що у випадку повернення її до Ірану було б порушено ст. 3 Конвенції 1950 року.

Згідно з рішенням Європейського суду з прав людини у справі «Ходжаєв проти Росії» (заява №52466/08, рішення від 12 травня 2010 року) [7] докази, отримані з об'єктивних джерел, свідчать, що ситуація з правами людини в Таджикистані викликає серйозні занепокоєння. Зокрема, Комітет проти катувань зазначив: законодавство Республіки Таджикистан про заборону тортур не повною мірою відповідає тексту Конвенції 1984 року, що викликає підозри стосовно рівня захисту осіб, які заявляють про жорстоке поводження. У Комітеті також наголошують, що про затримання осіб не завжди було складено протоколи, особам не забезпечувався доступ до адвоката та медичної допомоги і доволі часто застосовувалися методи допиту, заборонені Конвенцією 1950 року. Міжнародна Амністія повідомила, що свобода віросповідання в Таджикистані була предметом обмежень, встановлених органами державної влади. Хьюман Райтс Вотч зазначає: працівники органів державної влади, які застосовують тортури, залишаються непокараними. Державний департамент США також повідомив про застосування тортур з боку силовиків і зауважив, що державні органи не надають безперешкодного доступу незалежним спостерігачам до місць позбавлення волі, зокрема й співробітникам Міжнародного комітету Червоного Хреста.

У справі «Гараєв проти Азербайджану» (заява №53688/08, рішення від 10 червня 2010 року) [8] Європейський суд узяв до уваги доповіді установ ООН, які займаються справами у сфері прав

людини, та інші документи щодо ситуації з правами людини в Узбекистані. На підставі цих матеріалів виявлено численні випадки застосування тортур, побиття стосовно підозрюваних у скоєнні злочинів або ув'язнених з боку правоохоронних органів Узбекистану з метою отримання зізнань. Застосування тортур та жорстокого поводження не розслідуються компетентними органами цієї країни. Будь-який підозрюваний, взятий під варту, стикається із серйозним ризиком зазнати катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження під час отримання зізнань та як покарання за злочинні діяння. Як вважає Європейський суд, існують достатні підстави для побоювань, що підозрюваному в такій ситуації загрожуватиме серйозна небезпека стати об'єктом такого поводження з ним, що суперечить ст. 3 Конвенції 1950 року.

У рішенні Європейського суду у справі «М.Б. та інші проти Туреччини» (заява №36009/08, рішення від 15 червня 2010 року) [9] Європейський центр закону і правосуддя наголошує, що відповідно до іранського кримінального кодексу віровідступництво каралося, і християни зазнавали утисків та переслідувань з боку місцевої влади. Крім того, вони стверджували, що кілька християн в Ірані були заарештовані й зазнали жорстокого поводження.

Деяких із цих осіб ув'язнено, а деякі змушені були тікати з Ірану та шукати притулку в інших країнах.

У справі «Ахмадпур проти Туреччини» (заява №12717/08, рішення від 15 червня 2010 року) [10] заявниця переконала, що у разі екстрадиції до Ірану їй загрожуватиме значний ризик смерті чи жорстокого поводження, оскільки вона вийшла заміж за особу, яка прийняла християнство, а такий шлюб не визнається владою Ірану та розглядається як перелюб. Також вона вивезла своїх дітей за межі Ірану, що вважається правопорушенням, та змінила релігію на християнство. За її заявою, у зв'язку з викладеними обставинами Служба переселення УВКБ ООН визнала заявницю біженцем. Враховуючи зазначене, Європейський суд вважає, що у разі повернення до Ірану існуватимуть серйозні ризики порушення прав заявниці відповідно до ст. 3 Конвенції 1950 року.

У рішенні Європейського суду у справі «Н. проти Швеції» (заява №23505/09, рішення від 20 липня 2010 року) [11] йдеться про те, що жінки піддаються особливому ризику жорстокого поводження в Афганістані у разі невідповідності

гендерним особливостям, встановленим суспільством, традиціями і правовою системою. Служба переселення УВКБ ООН зазначає: афганські жінки дотримуються менш консервативного культурного способу життя, наприклад, ті з них, хто якийсь час мешкав в Ірані або Європі, як і раніше, сприймаються як такі, що нехтують укоріненими соціальними та релігійними нормами. Вони можуть стати об'єктами домашнього насильства й інших форм покарання, починаючи від ізоляції та стигматизації за нібито вчинення злочинів, що ганьблять їхні сім'ї, та прагнення до професійної кар'єри.

У справі «Султанов проти Росії» (заява №15303/09, рішення від 4 листопада 2010 року) [12] заявник вказав, що затримані зазнають жорстокого поводження в Узбекистані. Європейський суд визнав цю проблему такою, що, справді, наявна у країні. Не було надано жодного конкретного доказу для ілюстрації будь-яких фундаментальних покращень у цій країні протягом останніх років. Враховуючи зазначені обставини, Європейський суд вважає, що жорстоке поводження з ув'язненими є поширеним явищем і залишається серйозною проблемою в Узбекистані. Стосовно особистої ситуації заявника Європейський суд зазначає, що його було звинувачено у скоєнні політично вмотивованих злочинів. Оскільки ордер на арешт був виданий стосовно заявника, то, ймовірно, він буде поміщений під варту одразу після його видачі. Отже, заявнику загрожує ризик жорстокого поводження. Відповідно, примусове повернення заявника до Узбекистану спричинить порушення ст. 3 Конвенції 1950 року, позаяк він зіткнеться із серйозним ризиком зазнати катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження.

У рішенні Європейського суду у справі «Суфі та Елмі проти Великобританії» (заяви №№8319/07, 11449/07, рішення від 28 червня 2011 року) [13] трибунал із надання притулку та імміграції встановив, що ситуація в Могадишо суттєво змінилась, і тепер це – небезпечне місце для життя більшості громадян. Європейський суд вважає, що насильство в Могадишо досягло такого рівня інтенсивності, що будь-хто в місті, крім представників влади, може зіткнутися з реальним ризиком поводження, забороненого ст. 3 Конвенції 1950 року.

У справі «Ауад проти Болгарії» (заява №46390/10, рішення від 11 жовтня 2011 року) [14] наявна інформація про табори палестин-

ських біженців у Лівані вказує на те, що вони перебувають під контролем не ліванської влади, а різних палестинських збройних угруповань. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй 19 квітня 2011 року повідомив, що досі існує реальна загроза застосування насильства в таборах палестинських біженців. Тому тягар доведення відсутності таких загроз покладено на державу.

Викладені обставини та особисті обставини заявника свідчать, що у разі його виселення до Ірану йому загрожує реальна небезпека зазнати поводження, що суперечить ст. 3 Конвенції 1950 року.

Надзвичайно показовим є рішення Європейського суду у справі «Хірсі Джамаа та інші проти Італії» (заява №27765/09, рішення від 23 лютого 2012 року) [15]. Європейський суд проаналізував випадки порушень ст. 3 Конвенції 1950 року, які є перешкодою для екстрадиції особи. У зв'язку з абсолютним характером прав, гарантованих ст. 3 Конвенції 1950 року, Європейський суд не виключає можливості того, що ця стаття може також застосовуватися, коли небезпека виходить від особи або групи осіб, які не є державними службовцями. Але потрібно зазначити, що ризик наявний і влада приймаючої держави не може його усунути та забезпечити належний захист.

Європейський суд також визначив обов'язок держави володіти інформацією про ситуацію в країні повернення особи, причому свідомо перевіряти її в кількох джерелах. Держави зобов'язані виявляти ризик жорстокого поводження із заявником у випадку екстрадиції. Європейський суд зазначає про той факт, що італійські органи державної влади мали б знати, що у випадку висланя заявників, вони зазнають у Лівії поводження, яке суперечить Конвенції 1950 року, та не отримують ніякого захисту. Крім того, заявники стверджували, що вони повідомили італійських військових про свій намір звернутись за міжнародним захистом. Версія заявників підтверджувалась чисельними свідченнями, зібраними Службою переселення УВКБ ООН і Хьюман Райтс Вотч. У будь-якому разі Європейський суд вважає, що обов'язок національних органів державної влади – дізнатися, якому поводженню буде піддана особа у випадку її повернення.

Стаття 13 Конвенції 1950 року гарантує доступність національних засобів правового захисту для забезпечення суті конвенційних прав та свобод незалежно від форми, в якій вони можуть бу-

ти закріплені. Таким чином, дія цього положення вимагає забезпечити національні засоби захисту, які можуть по суті розглянути скаргу щодо порушення конвенційних прав та надати відповідний захист. Сфера застосування зобов'язань договірних держав відповідно до ст. 13 Конвенції 1950 року різняться залежно від сутності скарги заявника. Однак засіб правового захисту має бути ефективним на практиці, а також у законодавстві. Ефективність засобу захисту згідно зі змістом ст. 13 Конвенції 1950 року не залежить від забезпечення сприятливого для заявника результату. Також орган державної влади, про який ідеться у цьому положенні, не обов'язково має бути судовим органом; але якщо це не судовий орган, його повноваження та гарантії мають бути доречними для визнання їх ефективними. Якщо навіть один засіб повністю не задовольняє вимоги ефективності відповідно до ст. 13 Конвенції 1950 року, сукупність засобів захисту, передбачених внутрішнім законодавством, може їх задовольнити. З рішень Європейського суду випливає, що скарга заявника щодо видачі його третій країні, в якій він зазнає поводження, забороненого ст. 3 Конвенції 1950 року, «має бути піддана дослідженню національним органом». Враховуючи цей принцип, Європейський суд дійшов висновку, що поняття «ефективний засіб захисту» згідно зі змістом ст. 13 та ст. 3 Конвенції 1950 року, поперше, потребує «незалежного та ретельного дослідження» кожної заяви, зробленої особою в ситуації, коли «існують суттєві підстави побою-

вань реального ризику поводження, що суперечить статті 3» і, по-друге, передбачає «можливість тимчасово відкласти виконання оскаржуваної міри». Європейський суд наголошує, що відсутність доступу до інформації є однією з основних перешкод доступу до процедури надання притулку. Він неодноразово констатував важливість гарантування всім, хто піддається екстрадиції, наслідки якої є незворотними, права отримати достатню інформацію для можливості ефективного доступу до відповідних процедур та оскарження по суті. Беручи до уваги обставини даної справи, Європейський суд вважає, що вислання заявників, які були позбавлені будь-яких заходів, необхідних для оскарження до компетентного органу державної влади, є порушенням ст. 3 Конвенції 1950 року і ст. 4 Протоколу №4 до неї та отримання повної і всебічної оцінки ситуації згідно із їхніми скаргами.

Отже, при розумінні такого оціночного поняття, як «загрози небезпеки за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань» Європейський суд визнає, що стан поводження з особою в країні, до якої вона видається, можна кваліфікувати як порушення ст. 3 Конвенції 1950 року. Доведення такого поводження припускається із урахуванням оцінки ситуації в країні з захистом прав людини, яка міститься у різних джерелах інформації, особливо у звітах відомих правозахисних організацій.

Список використаних джерел:

1. Соловйов О. Застосування практики страсбурзького суду як джерела права в Україні: деякі проблемні аспекти / О. Соловйов // Право України. – 2010. – №10. – С. 208.
2. Салах Шиих проти Нідерландів: рішення Європейського суду з прав людини (заява №1948/04) від 11 січня 2007 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
3. Сааді проти Італії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №37201/06) від 28 лютого 2008 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
4. Рябикін проти Росії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №8320/04) від 19 червня 2008 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
5. Абдолхані та Каріміна проти Туреччини: рішення Європейського суду з прав людини (заява №30471/08) від 22 вересня 2003 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
6. З.Н.С. проти Туреччини: рішення Європейського суду з прав людини (заява №21896/08) від 19 січня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
7. Ходжаєв проти Росії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №52466/08) від 12 травня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
8. Гараєв проти Азербайджану: рішення Європейського суду з прав людини (заява №53688/08) від 10 червня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>
9. М.Б. та інші проти Туреччини: рішення Європейського суду з прав людини (заява №36009/08) від 15 червня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

10. Ахмадпур проти Туреччини: рішення Європейського суду з прав людини (заява №12717/08) від 15 червня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

11. Н. проти Швеції: рішення Європейського суду з прав людини (заява №23505/09) від 20 липня 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

12. Султанов проти Росії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №15303/09) від 4 листопада 2010 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

13. Суфі та Елмі проти Великобританії: рішення Європейського суду з прав людини (заяви №№8319/07, 11449/07 від 28 червня 2011 року): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

14. Ауад проти Болгарії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №46390/10) від 11 жовтня 2011 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

15. Хірсі Джамаа та інші проти Італії: рішення Європейського суду з прав людини (заява №27765/09) від 23 лютого 2012 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int>

Олександр ТОЛОЧКО

ГУМАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ ЕКСТРАДИЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Резюме

На підставі аналізу положень Кримінального процесуального кодексу України та рішень практики Європейського суду з прав людини щодо процедури екстрадиції осіб зі спеціальним статусом, які вчинили кримінальні правопорушення (біженці, особи, яким загрожує небезпека їхньому життю, здоров'ю або свободі за ознаками раси, релігії, національності, громадянства, політичних переконань), сформульовано пропозиції щодо її удосконалення.

Александр ТОЛОЧКО

ГУМАНИЗАЦИЯ ПРОЦЕДУРЫ ЭКСТРАДИЦИИ ЛИЦ, СОВЕРШИВШИХ УГОЛОВНЫЕ ПРАВОНАРУШЕНИЯ

Резюме

На основании анализа положений Уголовного процессуального кодекса Украины и решений Европейского суда по правам человека о процедуре экстрадиции лиц со специальным статусом, совершивших уголовные правонарушения (беженцы, лица, которым угрожает опасность их жизни, здоровью либо свободе по признаками расы, религии, национальности, гражданства, политических убеждений), сформулированы предложения по ее усовершенствованию.

Oleksandr TOLOCHKO

HUMANIZATION OF THE EXTRADITION PROCEDURE OF PERSONS, WHO COMMITTED CRIMINAL OFFENSES

Summary

The article is based on analysis of provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine and the decisions of the European Court of Human Rights concerning the extradition of persons with special status, who have committed criminal offenses (refugees, persons, whose health, life or freedom are threatened on the grounds of race, religion, nationality, citizenship, political opinion). Certain proposals to improve the extradition procedure are offered.